

Gebruik van Nimmerdor en Oud-Leusden

Gemeente Amersfoort

Dorien de Bruijn, Ben van de Burgwal,

12 juni 2014

Van de leden van het AmersfoortPanel die in Amersfoort-Zuid of centrum wonen, bezoekt een derde minstens één keer per maand Nimmerdor of Oud-Leusden.

Deze bosgebieden worden vooral gebruikt voor wandelen, sporten en hardlopen, (tour)fietsen en de hond uitlaten. Hondenuitlaters en sporters bezoeken de gebieden het meest frequent. Een kleine 40 procent ergert zich wel eens aan andere gebruikers. Dan gaat het vooral om crossfietsers/mountainbikers en honden.

Vooraf de rust en natuur van deze bosgebieden worden gewaardeerd door bezoekers. Daarentegen zijn mensen kritisch over de geluidsoverlast van de snelweg, crossers en de (loslopende) honden.

Men heeft veel tips voor de aanpak van het recreatiegebied, maar men pleit er toch vooral voor om geen ingrijpende aanpassingen te plegen.

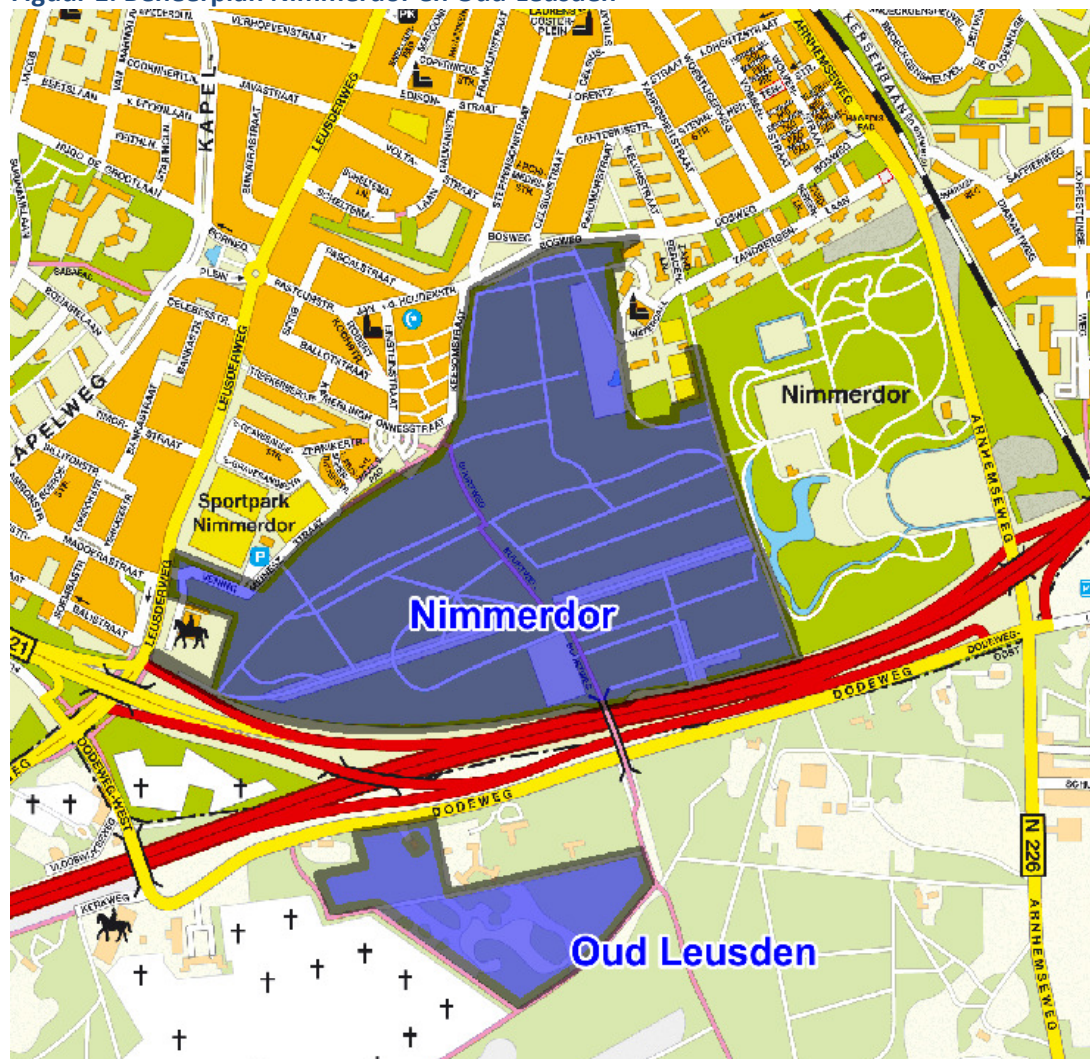
Aanleiding

In het beheerplan voor Nimmerdor en Oud Leusden staat beschreven hoe de gemeente het gebied onderhoudt. Het huidige beheerplan loopt dit jaar af. Daarom zal het plan in de loop van dit jaar (2014) worden herzien. Voor de gemeente vormt dit een goede aanleiding om samen met bewoners te kijken hoe de gebieden gebruikt worden en wat hier eventueel aan verbeterd kan worden. Speciale aandacht gaat uit naar zonering van de gebieden voor diverse gebruikersgroepen. De afdeling Stedelijk Beheer heeft Onderzoek en Statistiek (O&S) gevraagd om een onderzoek uit te voeren onder gebruikers van deze gebieden. Naast dit onderzoek heeft de afdeling Stedelijk Beheer ook tellingen laten houden van de bezoekers van de bosgebieden Nimmerdor/Oud-Leusden

Opzet

Onderzoek en Statistiek (O&S) heeft in mei 2014 per e-mail een digitale vragenlijst toegestuurd aan leden van het AmersfoortPanel. Hierbij is een selectie gemaakt van de 1023 bewoners (16 jaar en ouder) van Amersfoort-Zuid (Randenbroek, Vermeer-, Leusder- en Bergkwartier) en centrum (Stadskern en Zonnehof). In dit digitale Panel zitten Amersfoorters die hebben aangegeven bereid te zijn om periodiek mee te doen aan online onderzoek. Het AmersfoortPanel vormt geen perfecte afspiegeling van alle Amersfoorters (bijvoorbeeld relatief veel hoger opgeleiden en Amersfoorters van middelbare leeftijd). De ervaring is echter dat de uitkomsten voor een dergelijk onderzoek een goede afspiegeling vormt van de mening van Amersfoorters in het algemeen. Aan dit onderzoek deden uiteindelijk 653 panelleden mee. Dit betekent een respons van 64%.

Figuur 1. Beheerplan Nimmerdor en Oud-Leusden

Toelichting: Op de plattegrond staat alleen het bosgebied aangegeven. Het oostelijke deel van Nimmerdor is de buitenplaats in particulier bezit. Dit valt buiten het gebied waarvoor een nieuw beheerplan wordt opgesteld.

Resultaten

Vier op de vijf bewoners van Amersfoort-Zuid komt wel eens in Nimmerdor

Uit het onderzoek blijkt dat van de Panelleden die in Zuid of Centrum wonen 35% minstens een keer per maand in Nimmerdor of Oud-Leusden komen. Dit is vermoedelijk een overschatting van het feitelijke aandeel, omdat verwacht mag worden dat de respons onder de bezoekers iets hoger ligt dan onder de omwonenden die er niet of minder vaak komen.

Tabel 1 Hoe vaak komt u in de bosgebieden van Nimmerdor of Oud-Leusden?

(N= 653)	%
(vrijwel) nooit	20%
een of enkele keren per jaar	21%
meerdere keren per jaar	24%
een of meerdere keren per maand	16%
een of meerdere keren per week	15%
(vrijwel) elke dag	4%

Bron: O&S

Reden dat men niet of weinig in het bosgebied komt

Aan de 271 respondenten (42%) die er nooit of hooguit enkele keren per jaar komen is gevraagd waarom men er zo weinig komt.

Tabel 2 Wat is de reden dat u weinig in deze gebieden komt?

(N= 271)	%
Ik heb er geen tijd voor of geen behoefte aan	22%
De gebieden liggen voor mij te ver weg	27%
Ik ga liever naar een ander park- of bosgebied	29%
Andere reden	27%

Bron: O&S (NB. Het totaal van de antwoorden komt boven de 100% uit, omdat men meerdere antwoorden kon geven.)

De grootste groep 'ik ga liever naar een ander park- of bosgebied' (29%) noemen vaak een park of bos dat bij hen in de buurt ligt. Zo geven bewoners van de wijken Randenbroek en Vermeerkwartier vaak een voorkeur op voor park Randenbroek; de bewoners van het Bergkwartier geven veelal aan dat ze liever naar Klein Zwitserland gaan. Maar de grootste groep heeft een voorkeur voor een groter natuurgebied als De Soester Duinen of De Treek.

Te onbekend

Als andere reden om de gebieden niet te bezoeken noemen veel mensen dat ze de gebieden niet kennen en/of er niet aan hadden gedacht daar naartoe te gaan (om te recreëren). Ook zeggen verschillende mensen allerlei gebieden te bezoeken, omdat ze van variatie houden. Enkele mensen komen wel eens door deze gebieden heen als ze naar

"Variatie! Ik wandel ook graag in andere bossen en parken."

verder weg
gelegen gebieden
fietsen. Sommige
mensen zeggen ook dat het er gewoon niet van komt of

"Nimmerdor was niet bekend bij mij. Ik ga er binnenkort toch eens een kijkje nemen."

dat ze geen specifieke reden hebben om het gebied niet te bezoeken.

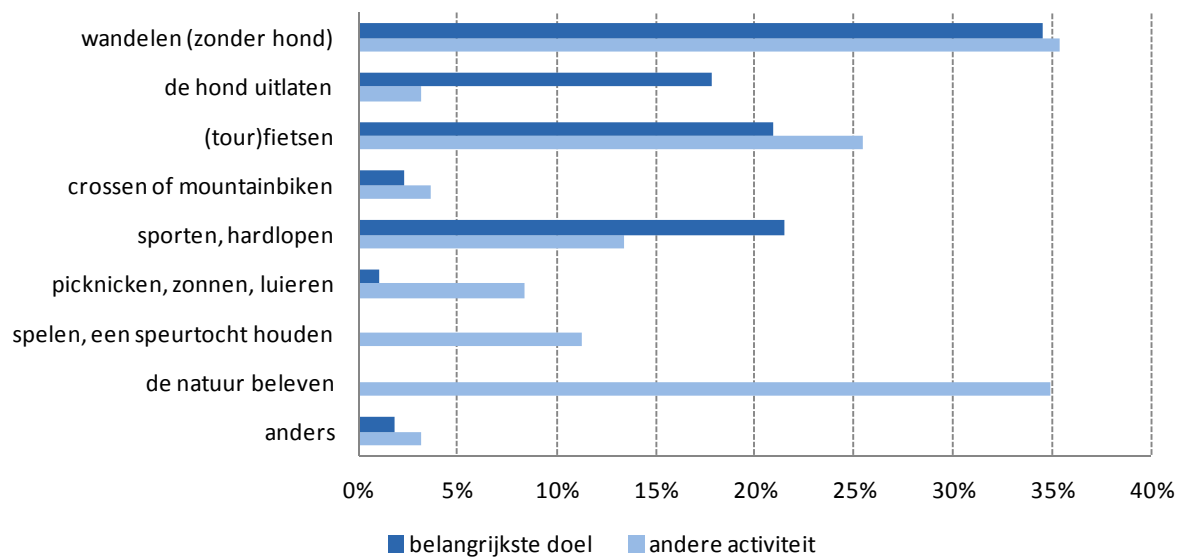
Bos vooral gebruikt door wandelaars

De 382 respondenten (58%) die de bosgebieden van Nimmerdor en Oud-Leusden vaker dan 'enkele keren per jaar' hebben bezocht, kregen vervolgens de vraag voorgelegd voor welk doel men het gebied het meest bezoekt.

Wandelen zonder hond blijkt de belangrijkste activiteit te zijn (35% van de bezoekers). Sporten en hardlopen (22%) en (tour)fietsen (21%) volgen daarna. Circa 18% komt er meestal om de hond uit te laten.

Vervolgens is gevraagd voor welke andere doelen men Nimmerdor/Oud-Leusden bezoekt. Ook dan blijkt wandelen (zonder hond) het meest te worden genoemd, samen met 'het beleven van de natuur'. Andere belangrijke gebruiksdoelen zijn verder (tour)fietsen, hardlopen, picknicken en spelen (zie figuur 2). Enkele bezoekers noemen in de categorie 'anders namelijk', paardrijden, fotograferen, meditatie en 'het hoofd leegmaken'.

Figuur 2 Wat doet u als u Nimmerdor bezoekt?

Hondenuitlaters bezoeken het gebied het meest frequent

Het recreatiegebied mag dan vooral bezocht worden door wandelaars zonder hond, de mensen die er komen om er de hond uit te laten komen er wel veel frequenter. Van de bezoekers die er alleen komen wandelen komt de helft minder dan een keer per maand. Van de hondenuitlaters komt ruim de helft er minimaal een keer per week. Ook de sporters komen er met een vrij hoge frequentie: meestal meerdere keren per week.

Tellen van bezoekers in Nimmerdor en Oud-Leusden

Los van dit gebruikersonderzoek zijn in de maand mei van 2014 ook tellingen gehouden onder de bezoekers van de bosgebieden. Deze tellingen zijn op zes verschillende dagen en dagdelen gehouden en op verschillende plaatsen.

In totaal zijn circa 1600 bezoekers in Nimmerdor en 1200 bezoekers in Oud-Leusden geteld.

Hoewel de tellingen op diverse plaatsen en tijdstippen zijn gehouden, blijven de uitkomsten toch vooral afhankelijk van momenten, zoals de weersomstandigheden. De uitkomsten moeten daarom vooral als indicatief worden beschouwd. Uit dit onderzoek kwam naar voren dat ongeveer 35% van de bezoekers in Nimmerdor hondenbezitter is. Dit aandeel komt vermoedelijk meer overeen met het feitelijke bezoek dan de eerder genoemde 18% uit het gebruikersonderzoek.

De grootste ergernissen: crossfietsers en hondenuitlaters

Iets meer dan de helft van de bezoekers van het bos ergert zich nooit aan andere gebruikers (zie tabel 3). Bijna een kwart van de bezoekers ergert zich wel eens aan crossfietsers of mountainbikers, of aan het gedrag van honden of hun baasje. Sommige mensen zeggen er zelfs niet meer te komen, vanwege de hondenpoep, waarmee schoenen besmeurd raken.

Enkele bezoekers ergeren zich aan tourfietsers.

Daarnaast zijn er nog ergernissen in de categorie 'overig'. Men noemt dan vooral mensen (jongeren) die zwerfvuil achterlaten en verder (geluids)overlast van gemotoriseerd verkeer: brommers in het park en met name auto's op de aangrenzende A28. Hondenuitlaters storen zich het meest aan fietscrossers. Omgekeerd hebben crossers weinig problemen met andere gebruikers.

Tabel 3 Zijn er gebruikers aan wie u zich wel eens stoort tijdens een bezoek?

(N= 382)	%
Nee	57%
Ja, aan mensen die hun hond uitlaten	22%
Ja, aan (tour)fietzers	4%
Ja, aan crossfietzers of mountainbikers	23%
Ja, anders	5%

Bron: O&S (NB. Het totaal van de antwoorden komt boven de 100% uit, omdat men meer antwoorden kon geven.)

Wat men goed vindt aan de bosgebieden: rust en natuur

Veel bezoekers geven antwoord op de vraag wat men aantrekkelijk vindt aan deze gebieden.

“Mooi groen wandelgebied naast de stad. Door het heuvelachtige karakter aan het begin van het gebied is het ook avontuurlijk, bv met sneeuw. Ook de lange lanen met strakke boomaanplant uit vorige eeuwen zijn prettig om door te lopen, versterken het gevoel van historie. Ook een prettige tocht op de fiets naar De Treek en verder.”

De meeste antwoorden hebben betrekking op de rust die men er vindt of op de mooie en afwisselende natuur, de nabijheid en het feit dat het voor allerlei gebruikers geschikt is en men er zijn hond kan laten los lopen. Verder noemt men de hoogteverschillen, de goede verbinding met de Treek en de goede speel mogelijkheden voor kinderen.

Wat men minder goed vindt aan de bosgebieden: nabijheid snelweg en loslopende honden

De bezoekers hebben ook kritiek op de recreatiegebieden. Het meeste noemt men de nabijheid van de snelweg en de daarmee gepaard gaande geluidsoverlast.

Daarnaast vormen loslopende honden en hondenpoep een bron van irritatie. Over het bos zelf wordt vaak gezegd dat het wat saai is en dat het wel ruiger en afwisselender mag zijn (“het is erg georganiseerd”). Men vindt verder dat het gebied vaak erg druk is, wat klein en versnipperd is, de paden slecht onderhouden of dat er te veel zwerfafval is (in combinatie met het vrij intensieve gebruik).

“Hondenbezitters houden geen rekening met andere wandelaars. Ze roepen de honden niet bij zich als ze op iemand afrennen of voor de voeten lopen of tegen iemand op springen (...). Bejaarden van het verzorgingshuis kunnen daardoor ook niet genieten van het bos achter hun huis.”

Andere, meer incidentele, opmerkingen:

- Het is niet altijd duidelijk waar een aanlijnplicht is
- De gecombineerde entrees voor wandelaars en fietsers maken het onveilig
- Vernielingen van meubilair
- Het is er modderig en nat na een regenbui
- Weinig zitgelegenheden
- De hondenoppascentrale brengt veel onrust

Suggesties om het gebied te verbeteren

Er is een grote variatie aan tips en ideeën om het gebied nog aantrekkelijker te maken, maar vaak ook wil men dat het er vooral blijft zoals het is. Veel mensen willen dat deze gebieden hun boskarakter gehouden en vooral niet te ‘parkachtig’ worden (“laat de natuur zijn gang gaan”). Soms verwijst men daarbij expliciet naar de veranderingen in park Randenbroek.

Andere suggesties voor verbeteringen die vaker zijn genoemd:

- Aanlijnplicht voor honden
- Het plaatsen van wat bankjes, picknicktafels

- Meer prullenbakken (of vaker schoonhouden)
- (Natuur)speeltoestellen voor kinderen (bijv. boomstammen)
- Scheiden van wandel- en fietspaden
- Een leuke uitspanning (bijv. café of koffietent)
- Dichtplanten langs de snelweg of geluidswal plaatsen
- Informatieborden plaatsen (over historie, wandelmogelijkheden, flora en fauna)
- Meer aandacht voor de natuur zelf i.p.v. voor de recreant (bijv. nestkastjes plaatsen)
- Meer toezicht en handhaving (poep, aanlijnplicht, zwerfvuil).
- Wandelroutes uitzetten
- Paden ophogen of schelpenpad aanleggen (i.v.m. wateroverlast)

Incidenteel genoemde suggesties:

- Een poeltje waar de hond wel in mag zwemmen.
- Hardlooppad met hindernissen.
- Sportvoorzieningen als skatebaan of trampoline
- De doorzichtigheid van het groen behouden
- Educatie aan hondenuitlaters en fietsers voor juist gebruik van het gebied
- Als fietsknooppunt duidelijker markeren
- Goede paden voor rollators en invalidewagens
- Het (semi)verharderen van de parkeerplaats aan de Dodeweg
- De lanenstructuur als drager behouden en versterken.

Belangstelling van omwonenden voor informeren via informatieavond en nieuwsbrief

Tot slot is aan het Panel gevraagd of ze geïnformeerd willen worden over de ontwikkelingen rondom het beheerplan. Ruim een kwart van de mensen (147 personen) wil worden uitgenodigd voor een informatieavond voor omwonenden over de uitkomsten van het onderzoek en om te horen wat de verdere plannen zijn. Een ruime meerderheid (70%, ofwel 364 personen) wil via een nieuwsbrief op de hoogte worden gehouden van de ontwikkelingen.